

SANAYİ

İldeki 6 ilçede üretim aşamasına geçmiş 4 OSB, toplamda ise 7 adet OSB bulunmaktadır. İlde üretim aşamasına geçmiş OSB bulunan ilçeler Manisa Merkez (Yunusemre), Akhisar, Salihli ve Turgutlu'dur. Ayrıca; Soma OSB ile Akhisar Zeytin ve Zeytinyağı Türevleri (İhtisas) ve Kula Deri (İhtisas) OSB'lerin kurulması için girişimler devam etmektedir². Türkiye'deki OSB sayısının 273 olduğu düşünüldüğünde ilde ülke genelindeki OSB'lerin %2,6'sı bulunmaktadır. Aydın'da toplamda 9, Balıkesir'de ve Denizli'de 5'er, İzmir'de 13 ve Uşak'ta ise 3'er OSB'nin bulunması ilde yakın çevresine benzer sayıda OSB'nin bulunduğunu göstermektedir.

İl, marka başvurusu ve marka tescili açısından çevre illerin ortalaması düzeyindedir. 2008-2012 yılları arasında ülke genelinde yapılan 394.635 marka başvurusunun 2.766'sı (binde 7'si), 197.598 marka tescilinin 1.542'si (binde 8'i) Manisa'da yapılmıştır. İlin marka tescillerinde, başvurulara göre daha yüksek orana sahip olması, marka tescillerindeki başarıyı göstermektedir. Ayrıca İzmir ve Uşak dışındaki çevre illerin gerek marka başvurusu gerekse marka tescili açısından yakın değerlere sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 29 - Marka Başvuru ve Tescil Sayıları

	Marka Başvuru Sayısı (2008-2012)	Marka Tescil Sayısı (2008-2012)
Manisa	2.766	1.542
Aydın	2.389	1.093
Balıkesir	3.241	1.569
Denizli	5.117	2.461
İzmir	23.098	11.596
Uşak	544	263

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü, Marka İstatistikleri (2013)

Manisa endüstriyel tasarım kabiliyeti yönünden birçok çevre ilin önündedir. İl, endüstriyel tasarımda gerek başvuru, gerekse tescil açısından çevre illerden sadece İzmir ve Denizli'nin gerisinde kalmasına rağmen; Aydın, Balıkesir ve Uşak illerinin oldukça üzerindedir. Bu durum, Manisa'da endüstriyel tasarım hususundaki başarıyı göstermektedir.

Tablo 30 - Tasarım Başvurusu ve Tescil Sayıları

	Endüstriyel Tasarım Başvuru Sayısı (2008-2012)	Endüstriyel Tasarım Tescil Sayısı (2008-2012)
Manisa	1.238	1.214
Aydın	511	464
Balıkesir	564	457
Denizli	2.019	1.927
İzmir	7.831	7.204
Uşak	199	199

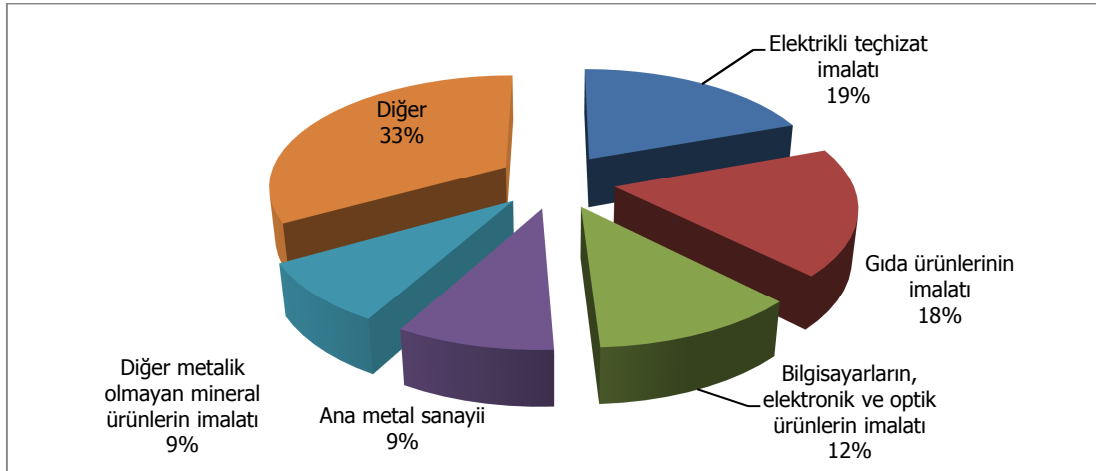
Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

² Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, OSB Bilgi Sitesi (<https://osbbs.sanayi.gov.tr> adresinden 12.02.2014 tarihinde alınmıştır.)

İlde teknoloji geliştirme bölgesi kurulması için çalışmalar sürdürülmektedir. Çevre illerden İzmir’de İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü bünyesinde İzmir Teknoloji Geliştirme Bölgesi ile Dokuz Eylül Üniversitesi’nin Dokuz Eylül Teknoloji Geliştirme Bölgesi ve Denizli’de Pamukkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi faal durumdadır. Bu üç teknoparkın dışında Manisa’da Celal Bayar Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi ile İzmir’de İzmir Ekonomi Üniversitesi bünyesinde İzmir Bilim ve Teknoloji Parkı Teknoloji Geliştirme Bölgesi’nin altyapı çalışmaları sürmektedir. Ayrıca, Balıkesir Üniversitesi’nin ve Uşak Üniversitesi’nin (Afyon Kocatepe Üniversitesi ile ortak) teknopark kurma çalışmaları başlamıştır. Çevre illerdeki teknoloji geliştirme bölgelerinin İzmir’de yoğunlaşması, Manisa’da altyapı çalışmaları süren teknoloji geliştirme bölgesinin potansiyelinin yüksek olduğunu göstermektedir.

İlde imalat sektöründe üretimin üçte birinden fazlası elektrikli teçhizat ve gıda sektörlerinden elde edilmektedir. İlde yoğunlaşmanın yüksek olduğu sektörlerden elektrikli teçhizat imalatı %19’luk pay ile imalat sanayi üretim değerine en çok katkı sağlayan sektör konumundadır. Bu sektörü ildeki yüksek tarımsal verime ve yoğun tarımsal faaliyetlere dayalı olarak gelişen gıda ürünlerinin imalatı sektörü %18’lik pay ile takip etmektedir. Üretim değeri yönünden ilk 5 sırada elektronik ve ana metal sanayinin de bulunması ildeki üretim ve ihracat yapısı hakkında fikir vermektedir.

Grafik 5 - İldeki Sanayi Üretiminin Sektörlere Göre Dağılımı (2012)

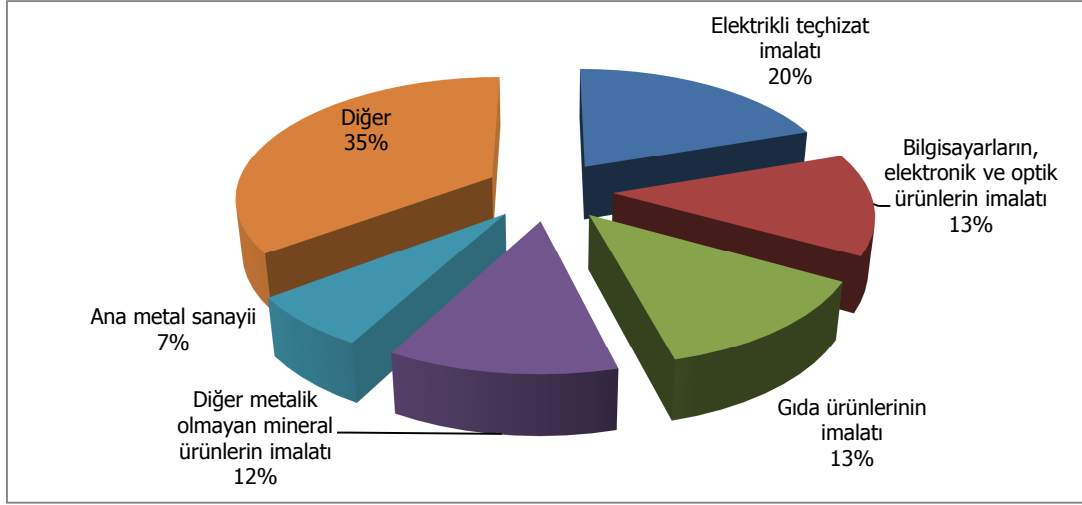
Kaynak: TÜİK, Yıllık İş İstatistikleri (2011), SGK (2011) ve Zafer Kalkınma Ajansı Hesaplamaları³

İlde en çok katma değer üreten sanayi sektörleri ile en çok üretim değerine sahip sektörler benzerlik göstermektedir. Grafik 6’daki dağılım incelendiğinde, en çok katma değer üreten sektörün Elektrikli teçhizat imalatı olduğu, ikinci sıraya ise üretimde üçüncü sırada yer alan elektronik sektörünün çıktığı görülmektedir. Gıda ürünleri ve ana metal sanayi ise üretimlerine nispeten daha az katma değer üretmektedir. İlde toplam üretimin %67’sine sahip beş sektörün katma değerdeki payının ise %65 civarında kalması, gıda ve ana metal sanayi sektörleri ile ilgilidir. Hem üretimde hem de katma değerde ilk sırada yer alan sektör

³ TÜİK verileri aracılığıyla ülke genelinde sektörlerin çalışan başına ortalama katma değerleri ile sektörlerin Bölge’deki illerde SGK’ya kayıtlı çalışan sayıları çarpımıyla elde edilmiştir.

olan elektrikli teçhizat imalatının ildeki üretim ve katma değerin yaklaşık beşte birine sahip olması dikkat çekmektedir.

Grafik 6 - İlde En Çok Katma Değer Üreten 5 Sektörün Dağılımı (2012)

Kaynak: TÜİK, Yıllık İş İstatistikleri (2011), SGK (2011) ve Zafer Kalkınma Ajansı Hesaplamaları⁴

Ülke genelinde sektörlerin paylarında 2008-2012 yılları arasında büyük değişim yaşanmadığı görülmektedir. Ülke genelinde istihdamdaki payı en çok artan sektörler %3,5 puan ile mobilya imalatı ve %2,7 puan ile motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı sektörleri olmuştur. Buna karşın; %2,5 puan ile fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç) ve %1,7 puan ile giyim eşyalarının imalatı sektörleri payı en çok azalan sektörler olmuştur.

İl genelinde ise elektrikli teçhizat imalatı ile plastik ve kauçuk imalatı sektörlerinin istihdamı, 2008-2012 yılları arasında hızla artarken gıda ve taş ve toprağa dayalı sektörlerin istihdamı hızla azalmaktadır. Söz konusu paylardaki değişim çok büyük oranlarda değildir. İlde en çok istihdama sahip imalat alt sektörü olan gıdanın istihdamdaki payı %19,8'den %17,7'ye düşerken ikinci sıradaki elektrikli teçhizat imalatının payı %13,4'ten %15,4'e çıkmıştır. Genel olarak elektrikli teçhizatlarda kullanılan plastik-kauçuk ürünleri sektörünün payı %4,6'dan %7,7'ye; elektronik sektörünün payı ise %5,2'den %7,8'e yükselmiştir. İlde istihdamın payı yönünden büyük düşüş yaşayan imalat alt sektörlerinden biri ise taş ve toprağa dayalı sanayilerdir. Bu sektörün payı %12,4'ten %10,1'e düşmüştür. Yüzde 12,2'den %12,9 seviyesine çıkan fabrikasyon metal ürünleri imalatı ise üst sıralardaki konumunu koruyan sektörlerden biri olmuştur.

⁴ TÜİK verileri aracılığıyla ülke genelinde sektörlerin çalışan başına ortalama üretim değerleri ile sektörlerin Bölge'deki illerde SGK'ya kayıtlı çalışan sayıları çarpımıyla elde edilmiştir.